
[2005-3-RE](#)

CAUSA 2005-3-RE

Número de registre 20-2005. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 6 DE JUNY DEL 2005

BOPA núm. 52, del 15 de juny del 2005

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional l'11 de gener del 2005 per la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 18 d'octubre del 2004 i contra l'aute del 20 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la presumpció d'innocència, a la jurisdicció i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que anul·li les resolucions objecte de recurs "per haver-se produït una clara vulneració del dret del meu mandant a la presumpció d'innocència i del seu dret a la jurisdicció i a un procés degut, retrotraient les actuacions al moment anterior de dictar-se la sentència esmentada, a fi d'acordar-ne una altra d'acord amb la qual es corregeixin els vicis i vulneració de drets constitucionals" i que "en atenció als greus perjudicis que ocasiona al meu mandant l'execució de l'acte administratiu impugnat, (...) que es procedeixi a la suspensió de l'execució de dit acte fins a la resolució del present recurs";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 28 de gener del 2005;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 15 de març del 2005, que va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, l'1 d'abril del 2005, pel Govern;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 4 d'abril del 2005, per la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la representació processal del recurrent, pel Govern i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

El 31 de març del 2004, el ministre de Justícia i Interior va decidir desestimar la sol·licitud de renovació de l'autorització de residència i treball del Sr. Josep M. Pallerola Segon, perquè no residia de forma permanent i efectiva a Andorra. El recurrent va presentar un recurs de reposició davant el Govern i, el 2 de juny del 2004, va ser desestimat, tot i que la resolució no es va notificar fins al 16 de juny del 2004.

Segon

La representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon va interposar, en temps i forma, una demanda davant la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles contra la resolució del ministre de Justícia i Interior i contra la desestimació tàcita del Govern. En aquest escrit, també demanava la declaració de nul·litat de ple dret de la notificació de la resolució ministerial practicada per un agent de policia.

El 23 de juny del 2004, aquesta representació va presentar un escrit que demanava, a més, la declaració de nul·litat de la resolució expressa del Govern del 2 de juny del 2004.

Tercer

El 28 de juliol del 2004, la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles va desestimar la demanda del Sr. Josep M. Pallerola Segon per considerar, en primer lloc, que “el Govern havia de resoldre i notificar la seva decisió per tot el dia 5 de juny del 2004, de contrari, el recurs quedava desestimat tàcitament. La demanda AD-058-1/2004 es presenta en temps degut l’11 de juny del 2004. Paral·lelament es comunica al demandant la decisió expressa (desfavorable) del Govern el dia 16 de juny del 2004 (...). A criteri d’aquest òrgan jurisdiccional, la decisió governativa –extemporània- del 2 de juny del 2004 és un mer acte confirmatiu de la decisió tàcita objecte d’aquesta demanda jurisdiccional i per tant no és susceptible d’ésser impugnada puix sinó s’ometrien els terminis de caducitat legalment establerts i a l’ensem es vulneraria el principi constitucional de seguretat jurídica.”

En segon lloc, també va denegar l’anul·lació de la notificació de la resolució ministerial per un agent de policia, ja que si bé l’afirmació relativa a la irregularitat de la seva situació immigratòria era prematura, no se li havia lesionat cap dret perquè “la pròpia resolució ministerial indica clarament que la decisió tenia efectes suspensius automàtics.”

I, en tercer lloc, va considerar que la defensa del Sr. Josep M. Pallerola Segon reposa substancialment en desacreditar les enquestes del Servei de Policia i que no va facilitar cap mena de prova en ordre a demostrar el contrari “puix si bé la càrrega de la prova pertany a l’Administració, no obsta que en aquesta matèria la persona concernida disposa fàcilment de proves de descàrrec que aquí ha eludit totalment, i aquesta mancança patent de col·laboració no pot afavorir-la.”

Quart

La representació processal del recurrent va presentar un recurs d'apel·lació i, el 18 d'octubre del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va confirmar la sentència del Tribunal de Batlles esmentada i va desestimar el recurs d'apel·lació.

Cinquè

La representació processal del recurrent va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra la sentència del 18 d'octubre del 2004 del Tribunal Superior de Justícia per considerar que es vulnerava el dret a la jurisdicció, el dret a un procés degut i el dret a la presumpció d'innocència.

Sisè

El 20 de desembre del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava l'incident de nul·litat per considerar que "tant la interpretació que aquesta Sala ha fet de l'article 40 del Codi de l'Administració sobre la possibilitat de dictar un acte administratiu desfavorable transcorregut el termini del silenci administratiu negatiu com el valor jurídic de la notificació per un agent d'una situació irregular a partir de la pèrdua dels drets propis de qui té la residència i treball, son qüestions de legalitat ordinària, substantiva o adjectiva, en les que no està en joc el dret a la jurisdicció en la seva dimensió constitucional, que és el pressupòsit de fet imprescindible que l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials estableix per valorar allò que planteja qui formula l'incident". Pel que fa a la presumpció d'innocència, la Sala Administrativa declarava que no es tractava d'un procediment sancionador, tanmateix "la sentència ha tingut en compte tots els elements probatoris aportats per les parts a les actuacions i a l'expedient administratiu, i precisament a l'hora de valorar la prova del demandant indica literalment que davant la constatació en via administrativa d'un fet negatiu, com l'és la no residència o treball al Principat, si la realitat és la contrària, el principi de facilitat de prova imposa a qui resideix o treballa la càrrega de demostrar-ho, prova ben senzilla d'aportar quan el que es tracta de demostrar és cert."

Setè

L'11 de gener del 2005, la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon va presentar un recurs d'empara per vulneració del dret a la presumpció d'innocència, del dret a la jurisdicció i del dret a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En el seu escrit, la part recurrent al·legava que la Sala Administrativa havia incorregut en

incongruència omissiva, ja que no s'havia pronunciat sobre el caràcter extemporani de la resolució del Govern, ni sobre la notificació de la resolució del ministre de Justícia i Interior, efectuada sense respecte del procediment legalment establert per un funcionari de policia.

Pel que fa al fons, aquesta part manifestava que el procediment administratiu en qüestió és un procediment sancionador, ja que comporta efectes desfavorables per a l'administrat, concretament la no renovació de l'autorització de residència i treball, i que per tant cal aplicar els mateixos principis rectors del dret penal, entre els quals el dret a la presumpció d'innocència. Segons el seu parer, s'ha considerat el recurrent culpable d'uns fets "en base a unes proves nul·les, sense haver tingut opció aquesta part de rebatre-les compte tingut del desconeixement dels suposats testimonis que haurien declarat en relació als fets objecte de la causa."

El recurrent afegia que no s'havia respectat el principi de contradicció, ja que no havia pogut contradir les declaracions dels suposats veïns, ressenyades en les enquestes efectuades pels agents de policia cinc anys abans. Per aquest motiu, el recurrent considerava que "En cap cas les proves poden ésser cobertes ni de secret ni de confidencialitat" i que per tant s'havia vulnerat el dret a la jurisdicció i a un procés degut. També considerava que el fet que les enquestes fossin realitzades fa cinc anys indicava que existia una renúncia per part del Govern a sancionar.

Per acabar, aquesta representació processal demanava al Tribunal Constitucional que anul·lés les resolucions objecte de recurs "per haver-se produït una clara vulneració del dret del meu mandant a la presumpció d'innocència i del seu dret a la jurisdicció i a un procés degut, retrotraient les actuacions al moment anterior de dictar-se la sentència esmentada, a fi d'acordar-ne una altra d'acord amb la qual es corregeixin els vicis i vulneració de drets constitucionals" i també que "en atenció als greus perjudicis que ocasiona al meu mandant l'execució de l'acte administratiu impugnat, (...) que es procedeixi a la suspensió de l'execució de dit acte fins a la resolució del present recurs."

Vuitè

El 28 de gener del 2005, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què considerava que l'al·legació d'una incongruència omissiva "manca de qualsevol suport processal en la via del recurs d'empara ja que la resolució impugnada dóna resposta suficientment raonada al contingut del petitum de la part recurrent.

Per altra banda, també es troba mancada de fonamentació la pretesa lesió del dret a la presumpció d'innocència per quan no ens trobem davant d'un procediment sancionador i a la vegada la resolució recorreguda exposa motivadament com s'ha efectuat la valoració de la prova per la

jurisdicció ordinària, en el marc de les seves competències.”

El Ministeri Fiscal recorda que el dret a la jurisdicció no comporta el dret a obtenir una resolució favorable a les pretensions del demandant, sinó tan sols el dret a que es dicti una resolució fonamentada en dret i no arbitrària sobre les pretensions deduïdes, cosa que s’ha produït en les resolucions judicials objecte de recurs.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licitava la inadmissió a tràmit del recurs d’empara 2005-3-RE per manca de contingut constitucional en la pretensió formulada, de conformitat amb el que disposa l’article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Novè

L’1 d’abril del 2005, el Govern va presentar un escrit d’al·legacions en què exposava de nou les enquestes dutes a terme per la policia per demostrar que el recurrent no reunia els requisits establerts als articles 51.1 i 56 de la Llei qualificada d’Immigració i que era el motiu de la denegació de la renovació de la seva autorització de residència.

Pel que fa a les dues qüestions prèvies adduïdes pel recurrent, aquesta part considera que van ser resoltes expressament i de manera raonada pel Tribunal de Batlles en la seva sentència, després confirmada pel Tribunal Superior de Justícia. Per tant, no ha existit cap tipus d’ indefensió i el recurrent no pot pretendre que, en detriment del principi de cosa jutjada, es tornin a valorar aquests punts.

Quant a la pretesa vulneració del principi de presumpció d’innocència, el Govern al·lega que no ens trobem davant un procediment sancionador i que la resolució és desfavorable pel recurrent que no reuneix les condicions legalment previstes, sense que es puguin considerar les proves aportades pel Govern com a no vàlides, ja que el recurrent les hagués pogut desvirtuar aportant proves en contrari, cosa que no va fer.

Per acabar, el Govern considera que “no concorre cap circumstància per a que sigui estimat el recurs d’empara interposat doncs en cap cas s’han vist vulnerats els drets a la presumpció d’innocència, a la jurisdicció i a un procés degut denunciats per l’altra part en el seu escrit.”

El 4 d'abril del 2005, la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon, va contestar l'informe del Ministeri Fiscal i va manifestar que el seu recurs tenia un contingut constitucional, ja que els tribunals ordinaris havien incorregut en una incongruència omissiva, s'havia vulnerat el dret a la presumpció d'innocència i el dret a un procés degut. Per tal de demostrar aquestes vulneracions, aquesta part reproduïx substancialment les seves al·legacions contingudes en l'escrit de recurs d'empara.

Onzè

Els dies 20, 27 i 28 d'abril del 2005, el Ministeri Fiscal, el Govern i la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon, respectivament, van presentar escrits de conclusions en què reiteraven substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

Certament, no correspon al Tribunal Constitucional pronunciar-se sobre el fons del litigi. L'apreciació concreta de la legalitat de la decisió de la no renovació d'una autorització de residència i treball correspon al jutge administratiu, salvat que el procediment seguit davant aquest jutge no hagi respectat el dret a la jurisdicció i el principi d'igualtat d'armes.

Així mateix, cal recordar que no existeix un dret automàtic a la renovació d'una autorització de residència i treball. A l'acabament del termini d'una autorització, correspon al Govern instruir la demanda de renovació i verificar que les condicions establertes per la llei estan reunides o no. En aquestes condicions, la no renovació no pot assimilar-se a una sanció, la qual cosa fa ineficaç qualsevol comparació efectuada amb les normes del procediment penal, en particular amb la presumpció d'innocència.

En primer lloc, el recurrent al·lega que s'ha vulnerat l'article 10 de la Constitució pel fet que el Tribunal Superior de Justícia no ha respectat el principi contradictori en la realització de la prova. El Tribunal esmentat, en la sentència del 18 d'octubre del 2004, té cura de pronunciar-se en relació amb aquest punt destacant que si el Sr. Josep M. Pallerola Segon qüestionava les proves presentades per l'Administració, havia tingut la possibilitat de refutar-les presentant les seves pròpies proves, però no ho va fer. Per tant, no pot al·legar que només s'hagin presentat proves

desfavorables a la seva causa, tant en la primera instància com en la segona.

En segon lloc, afirma que el Tribunal Superior de Justícia no ha donat resposta a totes les seves al·legacions, concretament, ha omès de pronunciar-se en relació amb les al·legacions relatives a la nul·litat de les decisions negatives del Govern del 31 de març del 2004 i del 2 de juny del mateix any.

De manera freqüent aquest Tribunal recorda que “ni la congruència requereix atendre cadascuna de les al·legacions del recurrent sinó resoldre, una vegada contemplades i valorades, el conjunt de les mateixes al·legacions en proporció a la consideració que mereixin al criteri fonamentat i mesurat del jutge mateix”. Considera igualment que una divergència d’apreciació entre els criteris del demandant i els del jutge “no pot interpretar-se com la negació del dret a la jurisdicció que la Constitució reconeix.”

En aquesta causa, el Tribunal Superior de Justícia, tant en la sentència del 18 d’octubre del 2004 com en l’aute del 20 de desembre del mateix any que resolva l’incident de nul·litat d’actuacions, ha examinat les objeccions adduïdes pel recurrent, ha analitzat l’abast de l’article 40 del Codi de l’Administració, ha reprès la jurisprudència anterior en la matèria i ha considerat que aquestes objeccions no estaven fonamentades. Per tant, no es pot de cap manera concloure que hi ha hagut incongruència per omissió.

D’altra banda, mal que aquest Tribunal ha assenyalat en ocasions anteriors que el dret a la jurisdicció no es dona en abstracte sinó com a garantia de drets i interessos concrets, en aquest cas, el dret a la jurisdicció invocat tracta de garantir el dret reconegut a l’article 22 de la Constitució, encara que a les al·legacions del recurrent no es digui així. Ara bé, com preveu expressament la Constitució en el seu article 41.2, la tutela jurisdiccional prevista en l’article 22 esmentat és competència exclusiva de la jurisdicció ordinària i no és susceptible de recurs d’empara davant aquest Tribunal. En conseqüència, constituïria un frau a la Constitució utilitzar el seu article 10 per obtenir una empara exclosa expressament per la Constitució mateixa.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s’ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l’autoritat que li confereix la Constitució del Principat d’Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Desestimar el recurs d'empara presentat pel Sr. Josep M. Pallerola Segon.

Segon

Declarar que no s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, el dret a un procés degut i el dret a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Tercer

No hi ha expressa condemna en costes.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Josep M. Pallerola Segon, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 6 de juny del 2005.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat